

Indenrigsministeren: Da den sidste ærede Rigsdagsmand ved tidligere Leiligheder har havt langt Mere at indvende mod Lovforslaget, saa forekommer det mig næsten, som om der efter hans Udtalelser er nogen større Udagt til at faae denne Sag igjennem. Jeg troer, at, dersom vi engang ville have den tilendebragt, maae vi see at kunne lempe os saaledes, at man i det Væsentlige bliver enig paa det Grundlag, som er givet. Denne Sag er aldrig tidligere kommen heelt igjennem Folkethinget; navnlig var det Udvalgsforslag, som sidst forelaa, fremkommet saa seent, at det ikke blev Gjenstand for Afstemning. Nu er det derimod lykkeligvis at faae Sagen igjennem Landstinget, og det vil som sagt vise sig, om den ikke i det Hele er bragt paa et saadant Punkt, at de, der interessere sig for, at Loven kommer ud, i det Væsentlige maae kunne slutte sig til det, der nu foreligger. Jeg skal naturligvis være villig til at conferere med de ærede Medlemmer, der tidligere have dannet et Udvalg i denne Sag, og ogsaa med andre Medlemmer, dersom de maatte ønske det.

Ved denne Sagens 1ste Behandling turde jeg maaffee indskrænke mig til blot at berøre 2 Punkter: det ene angaaer den Forandring, som allerede var foretagen i Regjeringsudkastet i Modsatning til det Forslag, som var stillet af det sidst nedsatte forstærkede Udvalg, og jeg maa i den Anledning mene, at de Grunde, der ogsaa ere anførte i de korte Motiver, dog turde være tilfredsstillende med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt man skal lægge den i Begyndelsen af Loven omhandlede Byrde paa den større eller den mindre Commune. Det kan dog ikke miskjendes, at det vilde være noget ganske Uregelmæssigt, noget aldeles Exceptionelt, naar man vilde lade Amtscommunen overtage andre af de Byrder, der hænge sammen med Broernes Indløsning end dem, som vedkomme Amtene, thi der er en saa stor Sammenhæng i den Henseende mellem Amtsvæivæsenet og dets Broer paa den ene Side, og de mindre Communes Væivæsen og dets Broer paa den anden Side, at man ikke uden meget tvingende Grunde kunde retfærdiggjøre en Kuldkastelse i denne Henseende af Forskjellen mellem de større og mindre Communer,

men saadanne tvingende Grunde forekomme mig ikke at være tilstede. Det kunde neppe uden stor Ubillighed gaae an at lade Amtets Beboere uden Forskiel deeltage i en Byrde, som dog efter sin hele Oprindelse og Natur maa siges at falde temmelig forskielligt, og vel er det ikke min Mening, at man, som ved enkelte Leiligheder er gjort gjældende her i Thinget, kan opnaae en Art guddommelig Retfærdighed ved Ligningen af saadanne Byrder over en større Kreds, thi det er og bliver dog en menneskelig Retfærdighed, der skal og kan udøves, men jeg troer, der skeer et for grovt Brud paa det, der er en rimelig og naturlig Deling mellem den større og mindre Commune, naar man aldeles seer bort fra Forskiellen og kaster det Hele paa den store Commune. Det andet Punkt, jeg skal berøre, er Spørgsmaalet om det 20- eller 25-Dobbelte. Det er maaffee ikke ganske nøagtigt, naar der blev sagt, at jeg var kommen over eens med det andet Thing om det 20-Dobbelte istedetfor det 25-Dobbelte; Forholdet er snarere det, at jeg ikke bestemt har modsat mig denne Forandring. Jeg foretrækker naturligvis, hvad der findes i Udkastet, som det er kommet fra Regjeringen, men jeg maa dog bemærke, at det kun var en ufuldstændig Ansørelse af de Grunde, der ere gjorte gjældende for Forandringen, naar der blev henpeget til den store Værdi, en Capital især for Liden har fremfor den aarlige almindelige Rente af samme. Det er upaatvivelig den svageste Grund, der saaledes blev draget frem som den eneste; thi ved Siden deraf maa det ikke glemmes, at der tillige i Landstingets Betænkning er anført, at der maa sees hen til det Uvisse i den aarlige Indtægt af Bropengene og det Uvisse ved selve Broeiendommene, der ved tilfældige Omstændigheder, s. Ex. nye Veilinieer, kunne tabe det Meste af deres Værdi. Forøvrigt er det en Selvfølge, at jeg i og for sig ikke kan Andet end være enig, naar Bestemmelser, som findes i det oprindelige Udkast, foretrækkes for dem, der nu findes i Landstingets Udkast, men, hvis man som sagt i det Hele finder, at Sagen nu er bragt til en tilfredsstillende Ordning, troer jeg, det var ønskeligt, man kunde enes om i det Væsentlige at tage den, som den foreligger, da jeg